

EDI પાસેથી ડાઇ-કેમિકલ ક્લસ્ટર્સ ઊર્જા બચત શીખ્યા

અમદાવાદ : અમદાવાદમાં ડાઇ અને કેમિકલ ક્લસ્ટર્સના અંદાજે ૧૨૦૦ યુનિટ્સ છે. આ યુનિટ્સ અંદાજે ૪૦,૦૦૦ વ્યક્તિઓને રોજગારી આપે છે. આ યુનિટ્સ દ્વારા વાર્ષિક રૂપિયા ૧૦,૦૦૦ કરોડનું ઉત્પાદન કરવામાં આવે છે. ડાઇ અને કેમિકલ ક્લસ્ટર્સમાં કેટલાક સુધારાઓ કરવામાં આવે તો તેઓ વધારે કાર્યક્ષમતાથી કાર્ય કરવા સાથે ઊર્જા બચત કરી શકે એ હેતુથી ગાંધીનગર સ્થિત આંત્રેપ્રિન્ચોરશિપ ડેવલપમેન્ટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડિયા (ઈડીઆઈ) દ્વારા ક્લસ્ટર ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત યોજવામાં આવેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને લાભ વિવિધ ક્લસ્ટર્સના અંદાજે ૮૫૦થી વધારે વ્યક્તિઓએ મેળવ્યો હતો. અમદાવાદના ૧૮ ક્લસ્ટર્સે ઊર્જા બચતની મહત્વની બાબતો જાણીને ૭થી ૧૫ ટકાની ઊર્જા બચત કરી શક્યા હતા. આ અંગે ઈડીઆઈના ડાઇ-કેમિકલ ક્લસ્ટર- અમદાવાદના ક્લસ્ટર મેનેજર રિકેન શાહે જણાવ્યું કે, 'અમે સિડ્બીના પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ ડિવિઝન (પીએમડી) અને ડિપાર્ટમેન્ટ ફોર ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ડેવલપમેન્ટ (ડીએફઆઈડી) સાથે મળીને માર્ચ ૨૦૦૯થી ઓક્ટોબર ૨૦૧૧ એમ ૩૨ મહિનાનો ક્લસ્ટર ડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ હાથ ધર્યો હતો. પ્રોજેક્ટમાં મુખ્યત્વે વ્યૂહાત્મક પ્રવૃત્તિઓ, પડતર નિયંત્રણ, મુલાકાતો, વર્કશોપ-ટ્રેઇનિંગ પ્રોગ્રામ્સ યોજ્યા હતા.' ઊર્જા બચત અંતર્ગત ૧૮ યુનિટનું એનર્જી ઓડિટ કરવામાં આવ્યું હતું. ઓડિટ બાદ સુચન મુજબ વીજ વપરાશ કરવાનું શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. જેથી ૭થી ૧૫ ટકા જેટલી ઊર્જા બચત નોંધાઈ હતી. આ પરિણામથી પ્રેરાઈને અન્ય ૩૦ જેટલા યુનિટ્સે એનર્જી ઓડિટ કરાવ્યું હતું. આ ઉપરાંત પ્રાઈમરી ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ અને ક્લીનર પ્રોડક્શનમાં પણ યુનિટ્સને માર્ગદર્શન આપીને અપગ્રેડેશનના ફાયદાની સમજ આપવામાં આવી હતી. ૩૨ મહિનાના પ્રોજેક્ટ્સમાં ડાઇ-કેમિકલ ઉદ્યોગના વિવિધ પ્રશ્નોની ઊંડાણમાં ચર્ચા કરી તેના ઉકેલ શોધવામાં આવ્યા હતા.